

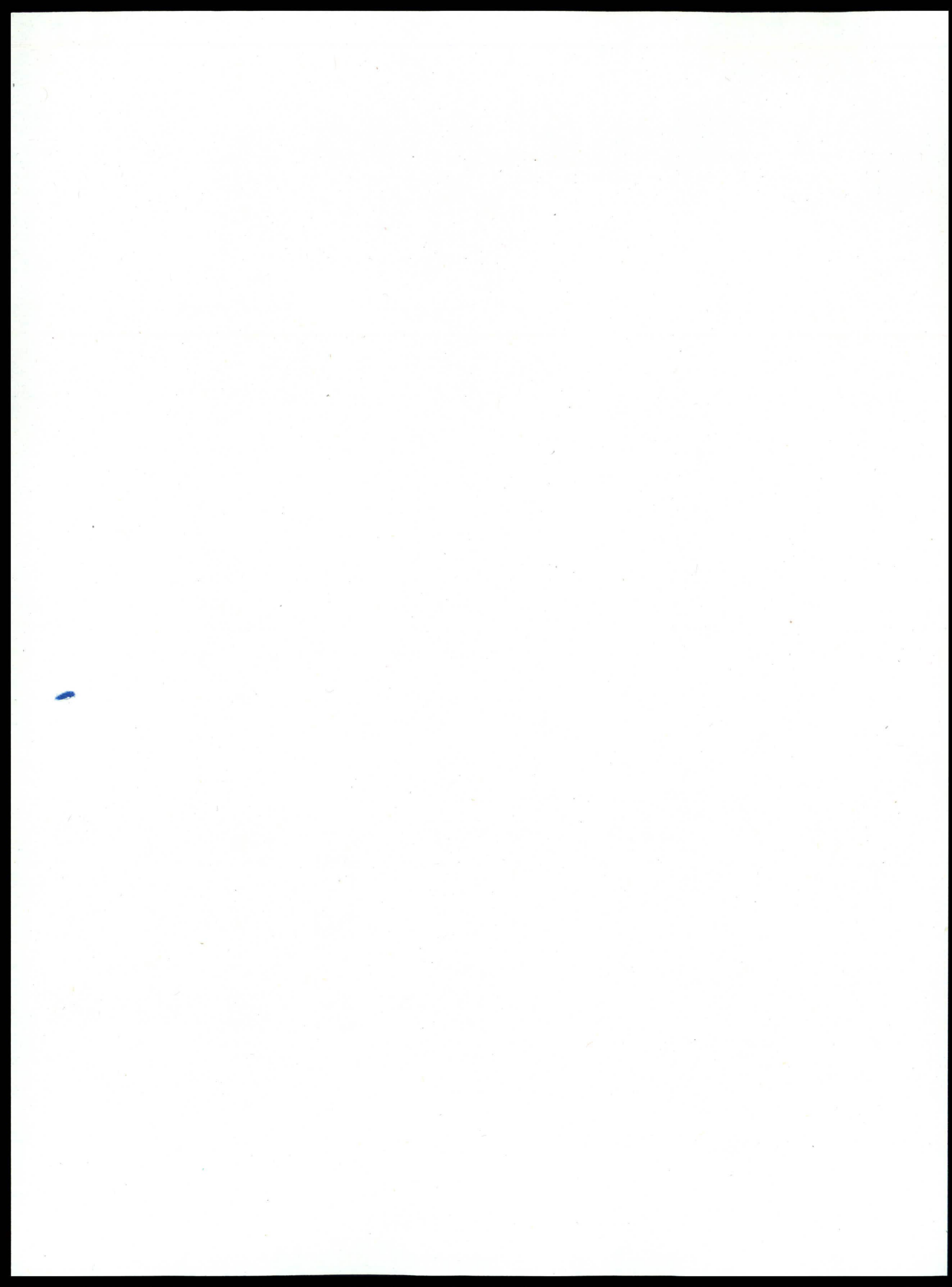
De grenzen

van het interieur

[Architectonische] vormgeving

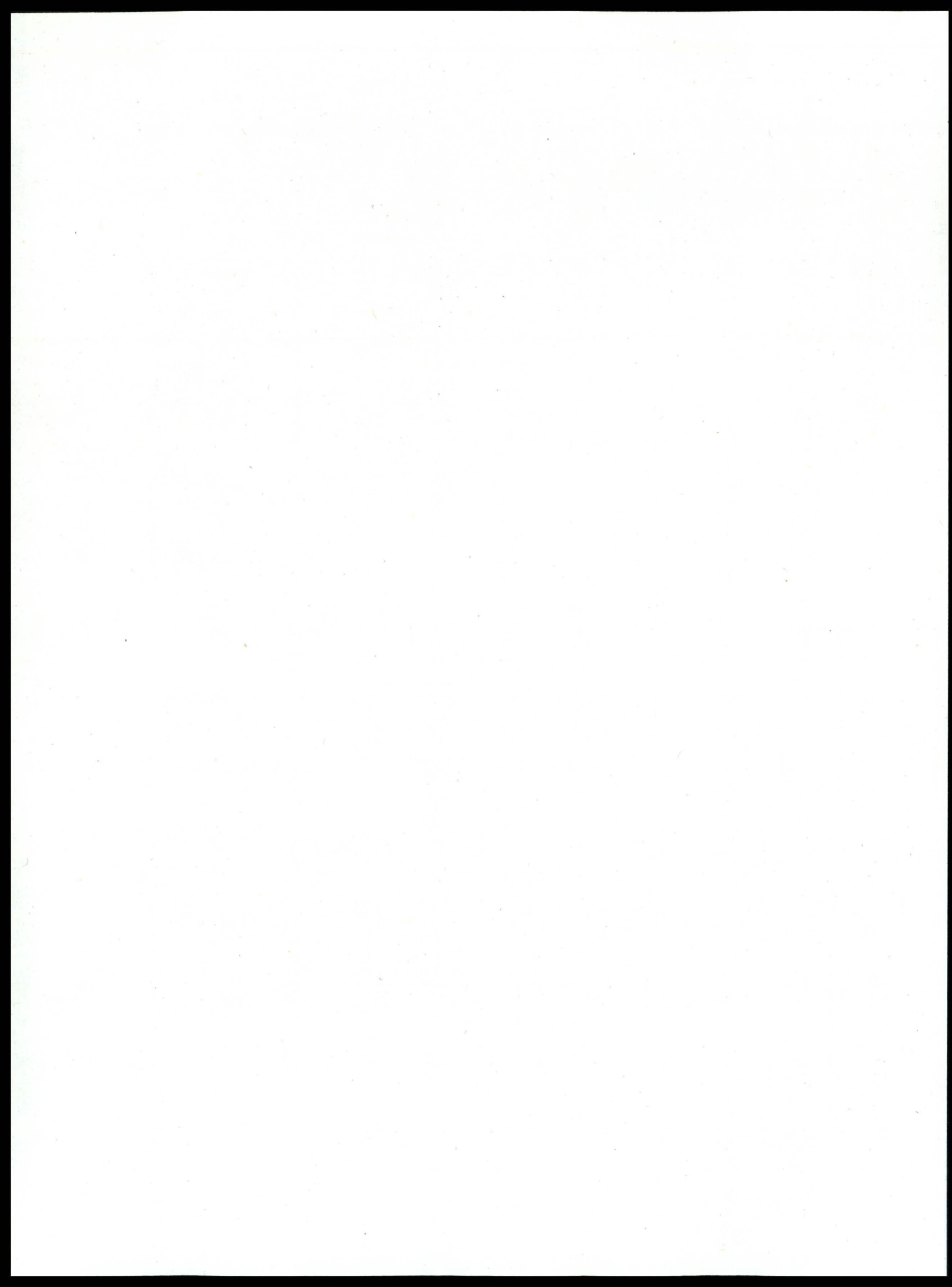
30 juni t/m 13 augustus 1995

CENTRAAL MUSEUM UTRECHT

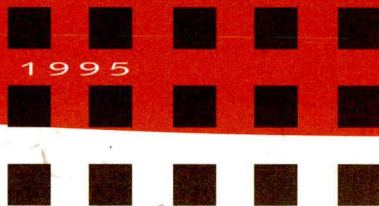
an 13 jonge ontwerpers

De grenzen van het interieur

[Architectonische] vormgeving van 13 jonge ontwerpers

30 JUNI T/M 13 AUGUSTUS 1995

. DE DISCUSSIE

De inhoud van het vak interieurarchitectuur is al lange tijd onderwerp van discussie. De belangrijkste aanleiding hiervoor is de onduidelijke positie van de interieurarchitect (m/v) ten opzichte van vertegenwoordigers van aanverwante disciplines.

In de meest traditionele opvatting over interieurarchitectuur speelt het werkterrein van de interieurarchitect zich af binnen de begrenzing van de architectuur. De Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten (BNI) kan zich tot op heden in deze opvatting vinden. Het interieurontwerp omvat daarbij alle denkbare ingrepen en aanpassingen in de binnenruimte om een leefbare of werkbare omgeving te creëren voor de gebruiker. Van oudsher gebeurde dit bijna uitsluitend in het binnenhuis, de woning. De ingrepen variëren van complete verbouwingen tot de indeling en afwerking van de architectonische structuur in nieuwe gebouwen. Ook de bepaling van lichtwerkingen (natuurlijk en kunstmatig), de keuze van materialen en kleuren en de inrichting met, eventueel speciaal ontworpen, meubilair maken deel uit van deze traditionele opvatting.

Colofon

Samenstelling tentoonstelling en brochure:

Cindy Curre en Dorret Griffioen

onder begeleiding van Wies van Moorsel en Ida van Zijl

Vormgeving tentoonstelling:

Zoë vormgeving - Ellen Janssen & Henny van de Wal

Opname en montage van interviews:

Elco Vellema

Vormgeving brochure:

Dogdesign i.s.m. Zoë vormgeving

Coördinate:

Lydia van Costen

Uitvoering tentoonstelling:

Technische Dienst Centraal Museum Utrecht

Druk:

van Rossum, Houten

© 1995 Centraal Museum Utrecht

Voor informatie over deze tentoonstelling kunt u ook terecht op internet:
http://dru.knoware.nl/kunst_cultuur/centraal_museum/index.html

ISBN 90 73285 31 3

Het werkterrein van de interieurarchitect wordt echter vaak breder omschreven. Evenals in de meer traditionele opvatting gaat men er van uit dat de kern van het vakgebied het ontwerpen en inrichten van de directe menselijke omgeving (de plek) is. Dit uitgangspunt past men echter toe op verschillende schaalniveau's. Ook de stedelijke en de landschappelijke ruimte worden namelijk tot het werkterrein van de interieurarchitect gerekend. Mensen bewegen zich immers niet alleen binnen de architectuur. De gebouwde omgeving heeft kleinschalige plekken doen ontstaan die het specialisme van de interieurarchitect vragen. De interieurarchitect ontwerpt in deze redenering alles dat raakt aan de huid van de gebruiker, of dit nu de stoel in de huiskamer is, de kamer in het huis of het plein in de stad. Dit idee is niet nieuw en werd op een congres van de Internationale Federatie van Interieurarchitecten (IFI) in 1967 onder andere door Cora Nicolai-Chaillet verwoord. Zij toonde aan dat de verschillende schaalgebieden elkaar tot in het oneindige zullen blijven overlappen. De interieurarchitect behoort tot een grotere groep van ontwerpers van de omgeving. Het wezenlijke verschil tussen de disciplines is volgens haar gelegen in de schaal van de elementen waarmee wordt gewerkt. De verbreding van het vakgebied doet de grenzen tussen de verschillende disciplines vervagen. Bovendien ontwerpen architecten met regelmaat interieurs, meubelontwerpers verzorgen vaak de gehele meubilering en industrieel ontwerpers houden zich bezig met de relatie tussen hun producten en de ruimte waarvoor ze bestemd zijn. Het beroep interieurarchitect staat dan ook ter discussie.

Dit uit zich bijvoorbeeld in de terminologie. Op de meeste academies heet de opleiding Architectonische Vormgeving. Ook de jongere generatie geeft de voorkeur aan de naam architectonisch vormgever, omdat men niet geassocieerd wil worden met iemand die zich uitsluitend bezig houdt met de kleur van het behang en de keuze van het meubilair.

. H E T O N D E R Z O E K

Wanneer de inhoud van een beroep ter discussie staat is het een voor de hand liggende stap te onderzoeken of het verschil in opvattingen in de opleidingen ook zichtbaar is. Aan de tentoonstelling "De grenzen van het interieur. [Architectonische] vormgeving van 13 jonge ontwerpers" is daarom een werkgroep voorafgegaan van de vakgroep kunstgeschiedenis van de Universiteit van Amsterdam, afdeling architectuurgeschiedenis, onder leiding van dr. W. van Moorsel, die een dergelijk onderzoek heeft uitgevoerd. Aangetoond werd dat de academies in benadering niet zo ver uit elkaar liggen. Wel is het mogelijk een typering van de betrokken academies te maken. Centraal op alle academies staat het ontwikkelen van een persoonlijke stijl (de eigen kwaliteiten van een student).

Matthijs van Crujsen (1968)

Gerrit Rietveld Academie, 1994

Afdeling Architectonische Vormgeving

Dossierkast, tafel 'Woodblock 3'

Voor Matthijs van Crujsen staat het beleven van techniek en het verborgen mechaniek centraal. In zijn ontwerpen verwerkt hij de essentie van bewegende elementen in alle-daagse meubels. Mechanische elementen die nodig zijn voor beweging zijn normaal gesproken verborgen als een noodzakelijk kwaad, maar Van Crujsen confronteert de gebruiker juist met dit mechaniek. De schoonheid van de beweging staat daarbij voorop.

Voor zijn eindexamen maakte hij onder meer een serie mechanische meubels en een serie tafels. Beide series belichten andere aspecten van de relatie tussen opbergen en beweging. Zijn bekendste ontwerp uit de eerste serie is een dossierkast. Door het meubel te verrijden komt de binnenkant met de hangmappen naar buiten. Het mechaniek is het meubel geworden.

De tafels zijn getiteld Woodblock 1, 2 en 3. Deze zien er vrijwel hetzelfde uit, als een archetypische van een tafel met lade, maar worden op verschillende manieren geopend. Woodblock 1 heeft een lade zonder handvat die geopend kan worden door tegen de lade te duwen. Woodblock 2 heeft een lade met een gegolfd interieur en een handvat. Het openen van de lade zet een mechaniek in werking waardoor een potlodenbakje in het tafelblad wordt geopend. Woodblock 3 heeft ook een handvat, door eraan te trekken openen alle zijkanalen van de tafel zich en wordt een opbergruimte onder het tafelblad zichtbaar.

Op dit moment werkt Matthijs van Crujsen aan een aantal projecten. Naast het ontwerpen van meubels in eigen beheer en in opdracht ontwerpt hij onder meer twee tentoonstellingen rond de stripheid 'Kapitein Rob' voor de Stichting Art and water/water en kunst in Amsterdam en een deel van de tentoonstelling '50 jaar opbouw/50 jaar toekomst' in de Hollandhal te Rotterdam.

De Christelijke Hogeschool voor de Kunsten Constantijn Huygens in Kampen is een gedegen opleiding waar de meest traditionele opvatting wordt gehanteerd. Hoewel men zich ervan bewust is dat ook de stedelijke ruimte tot het werkterrein van de interieurarchitect kan behoren, blijft men veelal binnen de grenzen van de architectuur. De toekomstige ontwerper leert een ontwerpmentaliteit te ontwikkelen met betrekking tot de architectonische ruimte op diverse schaalniveaus.

Op de Academie van Beeldende Kunsten in Rotterdam wil men actuele ontwikkelingen integreren in het onderwijs: bijvoorbeeld het ontwerpen van de stedelijke ruimte en het zich bezighouden met de werking van licht. Studenten kunnen zich specialiseren in twee van de vier ontwerpvakken: interieurontwerpen, produktontwerpen, materiaalontwerpen en verlichtingsontwerpen.

Ook op de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag onderwijst men alle aspecten van het ruimtelijk ontwerpen. Zowel de stedelijke ruimte als het landschap en de gebouwen komen aan de orde. De laatste tien jaar heeft op deze academie een verschuiving plaatsgevonden van interieurarchitectuur naar architectonische vormgeving in zijn totaliteit.

Aan de Academie St. Joost in Breda leidt de afdeling Architectonische Vormgeving en Interieur niet specifiek op tot interieurarchitect. De opleiding is breed omdat de academie de opvatting is toegedaan dat kunst niet in kleinere onderdelen opgedeeld kan worden.

De Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam leidt eveneens op tot architectonisch vormgever. Van alle opleidingen is deze misschien wel het meest breed georiënteerd. Binnen de afdeling omschrijft men het vak dan ook met de term 'ruimtelijk vormgever'. Een belangrijk aspect is het constante zoeken naar vernieuwing. De Rietveld Academie is de academie waar studenten het meest individueel werken en waar studenten uiteindelijk meer tot kunstenaar opgeleid worden dan tot vormgever.

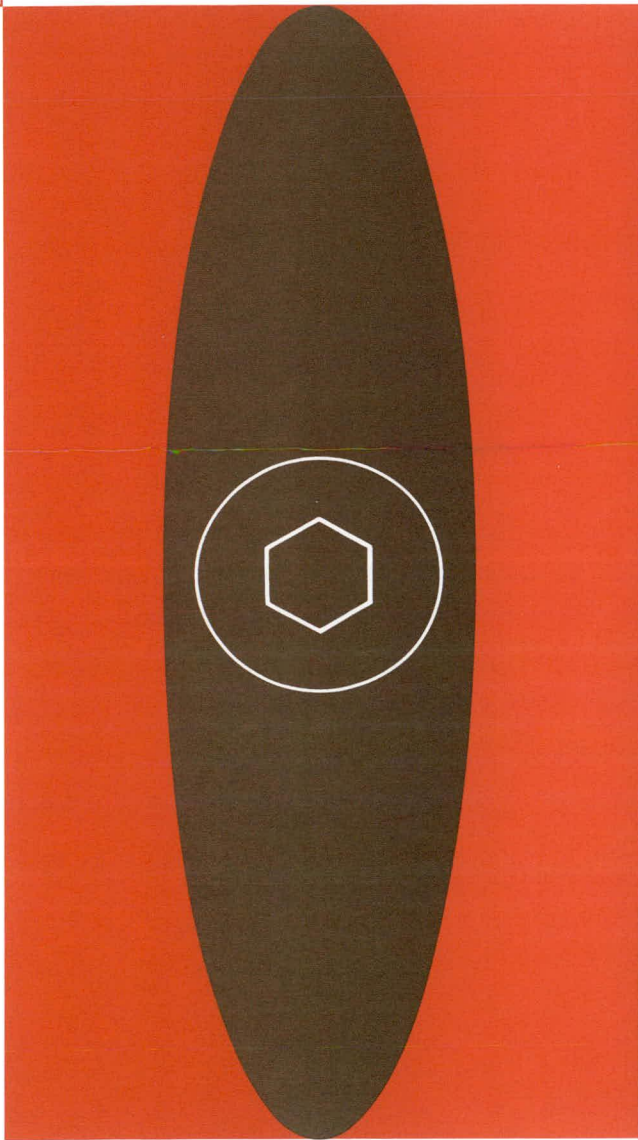
De Academie voor Industriële Vormgeving in Eindhoven (AIVE) is een vreemde eend in de bijt. Twee richtingen aan deze academie, 'Mens en Wonen' en 'Mens en Omgeving', hebben duidelijke raakvlakken met het vak interieurarchitectuur zoals dat gedoceerd wordt aan de andere academies. De studenten aan de AIVE worden in principe opgeleid tot industrieel vormgever en niet tot interieurarchitect of architectonisch vormgever. Binnen de genoemde afdelingen worden vragen gesteld over hoe mensen wonen en leven en over de relatie tussen mens, produkt en omgeving. 'Mens en Wonen' stelt de vormgeving die samenhangt met de inrichting van privéruimten centraal, waarbij het ontwerpproces gericht is op produkten die 'af' zijn. 'Mens en

Yvon Visser (1965)

Gerrit Rietveld Academie, 1994
Afdeling Architectonische Vormgeving
Stalen kast, twee stalen stoelen

Yvon Visser wil met haar meubelen ruimte en functie combineren, zodat een ruimte zoveel mogelijk haar eigen kwaliteiten behoudt. Deze gedachte heeft zij uitgewerkt in haar eindexamenwerk. De stalen kast op wielen is ontworpen voor een kamer van 15 x 4 x 3 meter. Het idee was een kast te ontwerpen die zo min mogelijk aanwezig is in de ruimte en zo een deel van de architectuur wordt: een kolom in de ruimte. Architectuur en interieur gaan hierdoor in elkaar op. Door de kast op wielen te plaatsen kan deze naar behoefte verplaatst worden waardoor de ruimtelijke werking verandert. Foto's op de tentoonstelling laten zien hoe de kast in een grote ruimte werkt.

De stoelen zijn de visualisatie van wat Yvon Visser onder een stoel verstaat. Na het maken van schetsen en tekeningen zijn een aantal schetsmodellen op ware grootte uitgevoerd. Zowel voor het schetsmodel als voor een meer definitieve versie is staal gebruikt. De eigenschappen van dit materiaal maken het mogelijk de stoel zo minimaal mogelijk uit te beelden, als schets en als uiteindelijk ontwerp. Op het moment werkt zij aan ontwerpen voor stalen tafels in dezelfde lijn als de stoelen.

Omgeving' heeft als uitgangspunt de manier waarop men de openbare ruimte ordent en inricht, waarbij het gaat om een totaalconcept, een synthese tussen produkt en omgeving.

Met ingang van het studiejaar 1995/1996 start aan deze academie, evenals in Rotterdam, een tweede fase opleiding interieurarchitectuur.

. DE WERKGROEP

Gedurende anderhalve maand is door de werkgroep van de Universiteit van Amsterdam vooronderzoek gedaan. In de eerste vier weken is voornamelijk literatuuronderzoek verricht. Aan de hand hiervan zijn vragen geformuleerd die de basis vormden voor de bezoeken aan de academies. In de eerste plaats is gekeken hoe het vak binnen de opleiding wordt omschreven en waar de opleiding tot interieurarchitect thuishoort: aan een Technische Universiteit of aan een Kunstacademie. Een interieurarchitect moet immers veel kennis hebben van bouwkundige en technische aspecten. Ten tweede is geïnventariseerd hoe verschillende vormgevingsaspecten worden gedoceerd, zoals kleur, licht en ruimtelijke werking, hoeveel aandacht wordt besteed aan historische en theoretische achtergronden, hoe men rekening houdt met de menselijke maat en of sociaal-wetenschappelijke zaken aan de orde komen. Op de derde plaats is onderzocht of er aandacht wordt besteed aan de opdrachtgever en/of gebruiker en op welke manier de communicatieve vaardigheden worden aangeleerd die nodig zijn in de beroepspraktijk. Tot slot is gekeken naar de opvatting van de opleiding over het werkkerrein van de interieurarchitect, de architect, de stedenbouwkundig ontwerper, de meubelmaker en de produktontwerper.

Van december 1994 tot april 1995 hebben de studenten de zes academies in Nederland bezocht die een verschillende benadering leken te hebben. De lijst van academies is samengesteld door dr. W. van Moorsel. Van deze academies zijn uiteindelijk dertien ex-studenten geselecteerd voor de expositie.

. DE ONTWERPERS

Ook bij de ontwerpers liggen de opvattingen over het vakgebied niet ver uit elkaar. De werkzaamheden van de deelnemers kunnen daarom niet direct worden teruggekoppeld naar de opleiding die ze hebben genoten. Vrijwel allemaal vatten zij het vakgebied breder op dan de traditionele opvatting dat interieurarchitectuur zich alleen binnen afspeelt.

Gerrit Schilder jr. (1966)

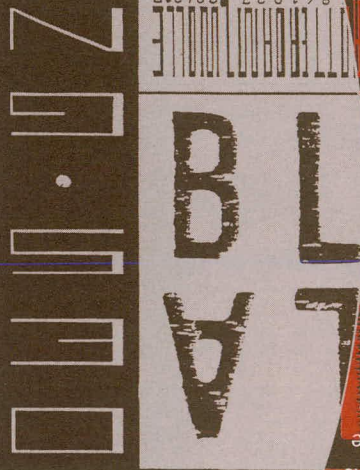
Christelijke Hogeschool voor de Kunsten Constantijn Huygens, Kampen 1993
Afdeling Architectonische Vormgeving

Bla Bla Design: ontwerp BARS 'around the clock', twee 'Welcome-chairs', twee staande lampen 'Jos V'

Een onderdeel van het eindexamenwerk van Gerrit Schilder is het ontwerp BARS 'around the clock' gestueerd in het winkelcentrum Hoog Catharijne in Utrecht en is bedacht als een mondiale keten van BARS-filialen. Deze keten heeft voor ieder uur van de dag een specifiek soort chocoladereep (bar) ontwikkeld. Door het gebruik van wereld-wijd gestandaardiseerde materialen is een uitwisselbaar interieur ontstaan. Om overal ter wereld uniformiteit in het interieur te verkrijgen is een pakket van materialen samengesteld, waardoor op iedere locatie het interieur naar behoefte kan worden opgebouwd. Het uitgangspunt van het ontwerp is voor iedere winkel hetzelfde basiselement: de 'counter'. Hierin worden de bars in perspex koepels, afgesloten door vuilnisbakdekseks, bewaard. De bedoeling is dat er een spanningsveld ontstaat tussen consument en pro-duk. Met dit ontwerp heeft Schilder de BNI-prijs 1993 gewonnen.

De 'Welcome-chair', ook een deel van zijn eindexamenwerk, geeft Gerrit Schilders ideeën weer over materiaalgebruik en vormtaal. De materiële kwaliteiten van een standaard rubberringmat worden door een speciaal daarvoor ontworpen RVS-buisframe in vorm en comfort behouden. De Meubelprijzen in 1993 werd dit ontwerp bekroond met de Prijs voor jonge ontwerpers.

Gerrit Schilder jr. is sinds mei 1995 werkzaam als interieurarchitect bij Mecanoo architecten. In samenwerking met Huub Looze voert hij eigen opdrachten uit en met Kasper Spormann ontwerpt hij voor hun meubelcol-lectief Bla Bla Design. Daarnaast studeert hij aan de Academie van Bouwkunst in Amsterdam.

Ellen Janssen (1966)
Henny van de Wal (1966)

Academie St. Joost, Breda 1992

Afdeling Architectonische Vormgeving en Interieur

Vormgeving van de tentoonstelling DE GRENZEN VAN HET INTERIEUR.

[Architectonische] vormgeving van 13 jonge ontwerpers

Onder de naam Zoë vormgeving werken Ellen Janssen en Henny van de Wal regelmatig samen aan voornamelijk interieuropdrachten. Een van hun projecten is het interieur van de ontmoetings- en informatieruimte voor het 'vrouwenhuis' in Breda. Hun werkterrein omvat niet alleen het interieur, maar ook het ontwerpen van decors, tentoonstellingen en ruimtelijke vormen. Zij noemen zichzelf liever architectonisch vormgevers. Hun ideeën komen onder meer tot uiting in de vormgeving van deze tentoonstelling. De twee expositieruimten verschillen sterk van karakter, maar worden verbonden door een grid. Om de tentoongestelde werken zoveel mogelijk tot hun recht te laten komen is gekozen voor een uniforme presentatie.

Ellen Janssen heeft tijdens haar stage gewerkt voor het programma 'Klokhuis' van de NOS. Haar belangstelling voor filmische aspecten in het interieur heeft zij ook uitgewerkt in haar eindexamenwerk: het ontwerp van een paviljoen voor de film 'Brazil'. Inmiddels werkt Ellen Janssen als freelance art director voor verschillende televisieprogramma's, waaronder 'Klokhuis', 'Ik heb al een boek' en ontwerpt ze voor commercials.

Henny van de Wal is na haar opleiding in Breda verder gaan studeren aan de Academie van Bouwkunst in Amsterdam. Zij beschrijft zichzelf als redelijk pragmatisch, maar de kennis staat altijd in dienst van de idee of het concept. Op de verschillende schaalniveaus streeft zij naar een zo volledig mogelijk functioneren van het ontwerp. Zij werkt freelance voor verschillende architectenbureaus.

Kasper Spormann (1969)

Christelijke Hogeschool voor de Kunsten Constantijn Huygens, Kampen, 1993
Afdeling Architectonische Vormgeving

Bla Bla Design: ontwerp 'VIDEO CD-STORE', wachtruimtestoeljes, drie lampen

Voor Kasper Spormann moet interieurarchitectuur zoveel mogelijk in relatie staan tot de architectuur. In sommige gevallen is dit echter niet mogelijk. De 'VIDEO CD-STORE', een futuristisch ontwerp voor een keten platenwinkels, is hier een voorbeeld van. Dit ontwerp, een deel van zijn eindexamenverk, is bedacht voor het winkelcentrum Hoog Catharijne in Utrecht, waar geen relatie meer te leggen is tussen het winkelinterieur en de architectuur van het gebouw. De winkel is dan ook ontworpen als autonoom interieur. Het geheel is opgebouwd uit een gestandaardiseerd materiaalpalet, een jukebox en een centraal verkoopmeubel waarin met monitoren een CD gezocht en beluisterd kan worden. De voorraad is vergelijkbaar met die van andere platenzaken van deze omvang. Daarnaast zijn 60.000 titels op een mainframe aanwezig. Deze titels kunnen ter plekke worden gedrukt op CD-schijfjes, waardoor er aanzienlijk minder opslagruimte voor de hoesjes nodig is. Behalve CD's zijn er ook video's te koop. De video's worden ook via een monitor geselecteerd en kunnen voor de volgende dag besteld worden. Het autonome karakter van het interieur heeft ertoe geleid dat alle onderdelen eenvoudig reproduceerbaar zijn. Naast dit ontwerp zijn van Kasper Spormann drie wachtruimte-stoeljes te zien. Het is een serie aluminium stoeljes die aan een rails langs de muur zijn opgehangen en hierlangs verschoven kunnen worden. Ze zijn geschikt voor allerlei soorten wachtruimtes in bijvoorbeeld metrostations, ziekenhuizen en overheidsgebouwen. Uit een genomiseerde aluminiumplaat van 2000 x 1000 x 3 millimeter zijn vijf stoeljes te fabriceren, waardoor ze zeer economisch zijn. Inspiratie voor deze stoelen vond hij in het werk van Donald Judd voor wat betreft de ritmische ontwikkeling langs een lijn en het materiaal en kleurgebruik. De vorm is gebaseerd op de zigzagstoel van Gerrit Rietveld.

Kasper Spormann studeert op dit moment aan de Academie van Bouwkunst in Amsterdam. Daarnaast richt hij freelance werkzaamheden voor het architectenbureau Heren 5 in Amsterdam. Met Gerrit Schilder jr. heeft hij, tijdens hun opleiding, het meubelcollectief Bla Bla Design opgericht. Het doel van dit collectief is de ontwikkeling van een ontwerpmethodiek die ligt tussen de ambachtelijke academische traditie en de industriële realiteit. Een kenmerk van hun ontwerpen is de eenvoudige reproduceerbaarheid. Al hun ontwerpen op de tentoonstelling worden onder de naam Bla Bla Design gepresenteerd.

Gisella Groenewoud (1969)

AIVE, Eindhoven 1994

Afdeling Mens en Wonen

Serie tweedehands stoelen, vijf gordijndoeken

Naar aanleiding van een onderzoek naar herwaardering van afgedankte meubels heeft Gisella Groenewoud zes stoelen gemaakt. Zij heeft hiervoor tweedehands houten stoelen bewerkt met, in de meubelindustrie, onbekende industriële technieken, zoals elektrostatisch opgebrachte flock en onder hoge druk gespoten metaal. Zo is van schijnbaar onbruikbare stoelen een nieuwe serie gemaakt.

Met de gordijndoeken, evenals de stoelen eindexamenwerk, heeft Groenewoud produkten ontworpen waarmee het interieur op een snelle manier van karakter of van uitstraling kan veranderen. De gordijnen zijn gemaakt van chirurgisch katoen en aan beide zijden voorzien van een fotografische afbeelding. Aan de ene kant is een afbeelding te zien die met het interieur te maken heeft en aan de andere kant een afbeelding die gerelateerd is aan het exterieur. Afhankelijk van de lichtinval worden de twee afbeeldingen gecombineerd.

Gisella Groenewoud beschouwt zichzelf als een industrieel vormgever die zich voornamelijk bezighoudt met het interieur. Met haar produkten beïnvloedt zij de sfeer en beleving van een ruimte, waarmee zij zich op het vlak van de interieurarchitectuur begeeft. Gisella Groenewoud werkt in opdracht van particulieren en bedrijven. Ze is onder andere bezig met het ontwerpen van kasten en dessins.

Academie van Beeldende Kunsten Rotterdam, 1993
Afdeling Interieurarchitectuur
Ontwerp 'Woonchip', ontwerp 'ATB Blaak 101b'

De 'Woonchip' is een ondergrondse woning, ontworpen voor de snelle bewoner van de jaren negentig. Omdat de woning ondergronds is gelegen, kan deze gesitueerd worden nabij een druk kruispunt van wegen, waar de bewoners optimaal kunnen profiteren van de bovengronds aanwezige infrastructuur maar geen last hebben van de nadelen daarvan (stank, geluidsoverlast). Een ander aspect van een ondergrondse woning is dat deze in feite geen exterieur kent, maar slechts een interieur heeft. In het ontwerp zijn kunstmatigheid en restgebieden de kernbegrippen.

'ATB Blaak 101b' is een winkel waar All-Terrain Bikes worden

verkocht. Naast de winkel ligt een testbaan waar de

fiets getest kan worden op een aantal verschil-

lende ondergronden. In de winkel kan de

klant zelf zijn fiets samenstellen uit losse

onderdelen en daarna op de baan uitpro-

beren. De winkel zelf is een donkere ruim-

te waar op de binnenwanden sferbeelden

geprojecteerd worden. Deze beelden moeten de

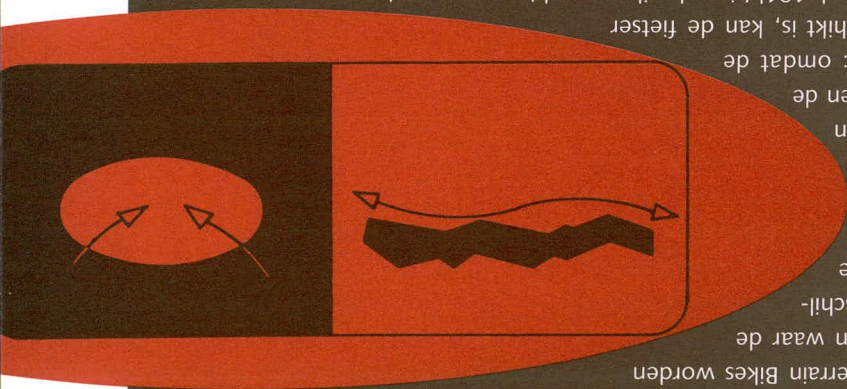
ATB-rijder een gevoel van vrijheid geven: omdat de

fiets voor verschillende landschappen geschikt is, kan de fietser

gaan waar hij of zij maar wil. Voor 'ATB Blaak 101b' is gebruik gemaakt van een rest-

gebied. Het geheel is ontworpen voor de middenberm van een stadsboulevard, vanwege de goede bereikbaarheid en de dynamiek van de plek. Het ontwerp bestrijkt verschillende ruimtelijke schaalgebieden, zowel de stedelijke ruimte als de architectuur en het interieur.

In 1993 heeft Jago van Bergen de Drempeelprijs van de stad Rotterdam gewonnen voor zijn gehele eindexamamenwerk. Inmiddels studeert Jago van Bergen aan de Academie van Bouwkunst in Rotterdam. Daarnaast werkt hij bij architectenbureau Neutelings aan diverse projecten.

David Baars (1966)

Academie van Beeldende Kunsten, Rotterdam 1992

Afdeling Interieurarchitectuur

Ontwerp Stichting Leiden Museumstad

Onder interieurarchitectuur verstaat David Baars niet het aankleden van een bestaande ruimte. Binnen en buiten wil hij het liefst als een geheel benaderen. Hij heeft een objectmatige aanpak, waarbij hij ook gebouwen beschouwt als objecten. Tijdens de opleiding heeft hij veel voorwerpen ontworpen en daarbij regelmatig gebruik gemaakt van bewegende voorbeelden zoals klokken en planetaria.

David Baars heeft in opdracht van Stichting Leiden Museumstad een serie objecten ontworpen om een aantal musea in Leiden meer onder de aandacht van het publiek te brengen. Het ontwerp bestaat uit een visuele kaart waarop met bouwblokken wordt aangegeven waar de verschillende musea in Leiden te vinden zijn. De objecten worden door de Stichting gebruikt als presentatie bij verschillende manifestaties en worden bij bijzondere tentoonstellingen in de desbetreffende musea geplaatst. Kenmerken van ieder museum zijn op tastbare, voelbare of hoorbare wijze verwerkt in een zuil die boven de bouwblokken uitsteekt. Behalve een presentatiefunctie hebben de objecten tegelijkertijd de functie van een bewegwijzering. Ze kunnen ook buiten gebruikt worden.

Andere projecten van David Baars zijn onder meer een bewegwijzering voor het Rotterdamse havengebied, een tentoonstelling voor het Nederlands Architectuur instituut in Rotterdam, balies voor het Filmfestival in Rotterdam en een ontwerp voor een deelraad-kantoor in een park in Rotterdam. Bij dit laatste ontwerp was het behoud van het park een belangrijk uitgangspunt. De raadzaal heeft hij daarom onder de grond gesitueerd en de publieke functies evenals de kantoren verhoogd, zodat het gebouw zich in het park inpast zonder de looproutes en het beeld te verstoren.

David Baars volgt op het moment een opleiding aan de Academie van Bouwkunst in Rotterdam. Daarnaast werkt hij regelmatig voor verschillende architectenbureaus. Ook werkt hij momenteel samen met twee andere ontwerpers aan een ontwerp voor een milieupaviljoen, een educatief centrum voor kinderen in Rotterdam.

Ronald van der Meijs (1966) Henri de Maar (1967)

Academie St.Joost, Breda 1993
Afdeling Architectonische Vormgeving en Interieur
Ontwerp kadowinkel 'Art it is' in Schiphol-Plaza

Ronald van der Meijs en Henri de Maar werken sinds hun eindexamen regelmatig samen, veelal aan typische interieuropdrachten. Het interieur van de kadowinkel 'Art it is' in het recentelijk (mei 1995) geopende Schiphol-Plaza te Amsterdam is van hun hand. Voor zover mogelijk werken beiden vanuit een thema. Hoever ze daarin kunnen gaan heeft uiteraard veel te maken met de aard van de opdracht en de mate van vrijheid die ze krijgen van de opdrachtgever.

Belangrijk bij het ontwerpen is voor Ronald van der Meijs de ruimtelijke beleving van het interieur, naast de relatie van het ontwerp tot de omgeving en tot de functie van de ruimte. Veel gebruikte elementen zijn 'routing', het spelen met doorkijkpunten en met (dag-)licht. Ook in detaillering en monumentaliteit moeten zijn concepten tot uitdrukking worden gebracht. Hij is geïnteresseerd in het gegeven De Gulden Snede en probeert deze waar mogelijk toe te passen in het interieur. Zo ook in de winkel voor Schiphol. Behalve interieurontwerpen maakt Van der Meijs industriële en meubelontwerpen. In opdracht van de Nederlandse Spoorwegen heeft hij het interieur en exterieur van een bestaand treintype opnieuw vormgegeven. Op dit moment werkt hij aan een verbouwingsoptocht in een oud fabrieksgebouw voor het ontwerp bureau Aestron in Hilversum.

Henri de Maar heeft tijdens zijn stage aan de academie decors ontworpen voor de film 'The baby of Macon' van Peter Greenaway in opdracht van Ben van Os. Onlangs voltooide hij een opdracht voor 'Archis film Producties'. Op dit moment werkt hij onder andere aan een decor voor een IJslandse film 'Waarom wolven huilen' waarbij sprookjesachtige elementen) voorop staan en aan een opdracht voor kindertelevisie van Centroparc. Zijn voorkeur gaat uit naar dit type opdrachten. In zijn ontwerpen werkt De Maar sterk beeldend en verhalend. Door middel van studies naar verschillende materialen kan hij de betekenis van zijn ontwerpen vooral kwijt in het detail. Voor Schiphol Plaza ontwierp hij de toonbank van de winkel.

Iris Derks (1964)

Gerrit Rietveld Academie, 1993

Afdeling Architectonische Vormgeving

Ontwerp van een 'muur' nabij het Osdorpplein, murenproject

In haar laatste jaar op de academie raakte Iris Derks gefascineerd door muren. Voor haar eindexamen heeft zij een aantal muren ontworpen waarbij zij de functie van een muur wilde beïnvloeden. Doorgaans wordt een muur als begrenzing van ruimte en geluid gebruikt, maar door een wip dwars door de muur heen te steken of de muur te voorzien van verschillende warmtebronnen zoals een strijkijzer en een tl-buis, is de muur niet meer slechts een scheidingswand, maar 'vertelt' hij iets.

In augustus 1994 kreeg Iris Derks opdracht van het stadsdeel Osdorp van de gemeente Amsterdam een model van inzicht te maken voor de herinrichting van het maaiveld. De opdracht houdt verband met de renovatie van het Osdorpplein. Het stadsdeel wilde uitdrukkelijk geen geïsoleerd kunstwerk. De studiemaquettes geven een beeld van de gedachtengang die voorafging aan het voorlopige ontwerp. Het bewaren van de schoonheid van de Sloterplas en de functionaliteit van het Osdorpplein stond bij Iris Derks voorop. Het ontwerp bestaat uit een muur van 200 meter lang en 3,5 meter hoog die aan de Sloterplaszijde van 'Meer en Vaart' is gedacht. Door een muur te plaatsen wilde Derks een verbinding leggen tussen het plein en de groenstrook langs de plas, die op dit moment niet gebruikt wordt. De muur benadrukt enerzijds de scheiding tussen de twee gebieden, maar anderzijds trekt zij ze naar elkaar toe door de elementen die in de muur verwerkt zijn. Aan de zijde van het winkelcentrum zijn de elementen functioneel en gericht op de activiteiten die op en rondom het plein plaatsvinden. Er is bijvoorbeeld een fietsenrek, een prullenbak en een taxistandplaats gedacht. Aan de Sloterplaszijde zijn de elementen gericht op ontspanning, zoals een fonteintje en een basketbalnet. Openingen in de muur door middel van poorten, deuren en doorkijknisjes verbinden de twee gebieden visueel. Over de vervolgoopdracht is op dit moment nog niets bekend.

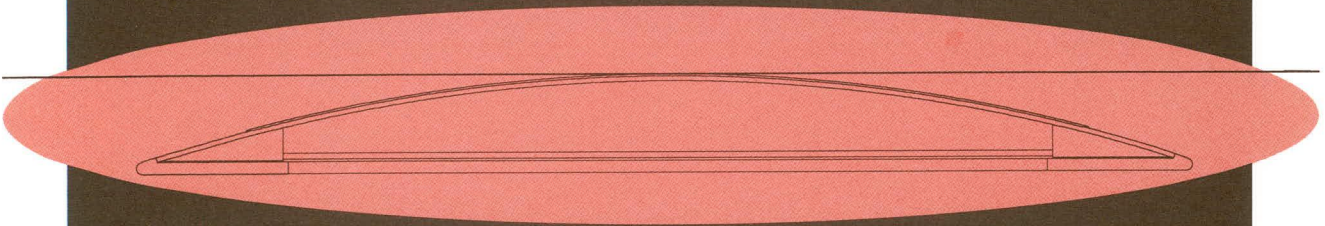
Paulien Berendsen (1967)

AIVE, Eindhoven 1990

Afdeling Mens en Omgeving

Straatmeubilair Hengelo waaronder bank 'Linea Recta'

In 1993 maakte Paulien Berendsen samen met Eric Sloot het winnende prijsvraagontwerp 'Linea Recta' voor een straatbank in opdracht van de gemeente Hengelo. De bank heeft een lengte van vijf meter en is opgebouwd uit een stalen frame met bekleding, die kan variëren van hardhout tot geperforeerd staal. In de uiteinden van de bank is verlichting aangebracht, wat 's avonds voor een intieme sfeer zorgt. Op korte termijn zullen twintig exemplaren door de gehele binnenstad geplaatst worden. Een vervolgontwerp voor nieuw straatmeubilair voor het hele stadscentrum is goedgekeurd door de gemeente Hengelo. Het betreft onder andere lichtmasten, papierbakken, bewegwijzering, fietsenstallingen en anti-parkeerpaaltjes. De uniformiteit van dit meubilair zorgt voor een duidelijk geheel van producten door het hele centrum van de stad, maar ook voor het verbinden van de verschillende plekken in de stad. Functionaliteit en slijtvastheid staan bij alle producten voorop.

De openbare ruimte beschouwt Paulien Berendsen als een grootschalig huishouden. Mensen moeten hier op verschillende manieren kunnen leven en bewegen en daarvoor zijn ontwerpen nodig die het de mens op uiteenlopende wijzen aangenaam maken.

Het werkterrein van Paulien Berendsen is zeer breed en omvat ontwerpen voor de openbare ruimte binnen en buiten, tentoonstellingsvormgeving, maar ook het ontwerpen van meubelen en verpakkingen. Daarnaast werkt zij op freelance basis voor Opera ruimtelijk ontwerpers in Amsterdam.